

INITIAL DRAFT RELEASE

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,
श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता
घनसन्धिः – काण्डं 3

Version Notes:

This is the first initial draft version 0.0 dated December 31, 2020.

This version is a test version to obtain feedback from Vedic Students and Scholars to make further improvements on a collaborative basis through Volunteers.

Kindly note that this book is **not exhaustive nor has every detail that a student may be searching for. This book shall be used only under the guidance/advice of a qualified Guru.**

Note for Usage:

1. We have added our notes and comments in English so that Student gets the reference of the Rules.
2. The original text as typed from “GanaSandhi grantham” book is given in **Bold dark fonts**. Each vaakyam given in Ganasandhi book is serially numbered with reference to panchaati number in SamhitA.
3. We have tried to give sample of Padams, Padams in a Gana vAkyam (Gana purva padam in format of 1,2 / 2,1 / 1,2,3 / 3,2,1 / 1.2.3) and Gana vAkyam on a sample basis only.
4. We have given reference to rules in other books on Jatai and Gana like Jata Mani, Jata DarpaNam and Gana DarpaNam. We have given a note as to whether it is as per per “Gana Sandhi grantham” book (GS) or taken from other books for the benefit of readers.

Whatever is **not in Bold** or marked in **red font** is information for the readers, that it is an additon by VedaVMS Team.

Abbrevations

- GS – Gana Sandhi (this Book)
- PS - prAtiSAkyam
- GD – Gana Darpanam
- JD – Jata Darpanam
- JM – Jata Mani

All the four books mentioned above are available in www.vedavms.in under page SikShA and Lessons.

Special note to readers

- The vaakyams given in each of the prapaataka is numbered serially by us though such numbering is not given in the source.
- The source book has reference to an earlier panchaati and is given sometimes later. For example, a vakyam of TS 1.5.6.3 may be serial numbered by us as 23 based on the order in the Book, but T.S 1.5.6.2 may be given next, which we have numbered as 24.
- We have cut and paste vakyam from SamhitA text therefore, sometimes the first and final letters of the vaakyam may have incorrect swaram reference e.g last letter of vakyam is shown as anudAttam, first letter of a vakyam is Swaritam; these may be ignored.
- Kindly ignore extra spaces given between padams, if any.
- Please give your valuable suggestions, comments and notify errors to our email id - vedavms@gmail.com

=====

Table of Contents

Ghana Sandhi – Kaandam 3	5
3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – न्यूनकर्माभिधानं.....	5
Section 1 - General panchaati	5
Section 2 - Katina Ghana panchaati.....	9
3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – पवमानग्राहादीनां व्याख्यानं	10
Section 1 - General panchaati	10
Section 2 - Katina Ghana panchaati.....	17
3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं.....	18
Section 1 - General panchaati	18
Section 2 - Katina Ghana panchaati.....	22
3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिहोमाभिधानं.....	23
Section 1 - General panchaati	23
Section 2 - Katina Ghana panchaati.....	28
3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं.....	30
Section 1 - General panchaati	30
Section 2 - Katina Ghana panchaati.....	35
Alopa PrasanaaH	36
Alopa AnuvakaaH.....	36
Punarukta alopa Vyaakyaani	37
Punarukta lopa Vyaakyaani	37
Three and Four padam jatai.....	38
Divpadam	39
Tri kramam	39

=====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

Ghana Sandhi – Kaandam 3

3.1 तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – न्यूनकर्माभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. नीलमस्य हरो व्येत्यबद्धं मनः – TS 3.1.1.2

2. मा तपोनिर्वधिष्ट – TS 3.1.1.3

तपः । निः । – (निर् णिष्टपः)

3. न तपोनिर्घन्त्यग्निर्वै – TS 3.1.1.3

तपः । निः । – (निर् णिष्टपः)

4. पुरएता ते अस्त्वित्याह – TS 3.1.1.4

5. स एनं सं पारयत्येदमगन्म देवयजनं – TS 3.1.1.4

6. इत्याहर्षामाभ्यां ह्येषः – TS 3.1.1.4

7. आशिषमेवै तामा शास्ते ॥ – TS 3.1.1.4

8. सोमस्य क्रयादेवमभि मन्त्रयेत – TS 3.1.2.1 – (kampam)

9. अथ क्व तानूनप्त्रं प्रति – TS 3.1.2.2 - (kampam)

10. मन॑सि जुहो॑मीत्येषा॒ वै – TS 3.1.2.2

11. तिष्ठ॑न्नाश्रावयेत् – TS 3.1.2.3 - [तिष्ठ॑(ग्) स्तिष्ठन्]

12. स्वं॑ य॒द्वायव्यं॑ वा चम॑सं वा – TS 3.1.2.4

13. स्वादे॒व नैति॑ यो वै सोम॑म् – TS 3.1.2.4

14. प्रत्ये॒व सोम॑ऽस्थापयति॑ प्रति॑ स्तोमं – TS 3.1.2.4

स्थापयति॑ । प्रति॑ । = प्रति॑ प्रति॑ स्थापयति॑ (“prati” is not a preposition)

15. अन्व॑नाऽसि॑ प्र॒ वर्तय॑न्त्यथ॒ वै – TS 3.1.3.1

अना॑ऽसि॑ । प्र॒ । = [अना॑(ग्)सि॑ प्र॒ प्राणा॑(ग्) स्यना॑(ग्)सि॑ प्र॒]

16. स॒ वैव स्यान्नि॑र्मन्थ्यं॑ वा कुर्यात् – TS 3.1.3.2

17. अव॑ द्येथ् सैव॑ ततः॑ प्रायश्चित्तिः॑ – TS 3.1.3.2

18. आ॒र्तिमा॑र्च्छ॑युरिति॑ कु॒विद॑ङ्गेति – TS 3.1.3.2

19. प्र॒ वेदय॑ चिकित्वा॑ऽअनु॑ – TS 3.1.4.1 –

चिकित्वा॑(ग्) चिकित्वान्

20. अग्नि॑स्ताऽअग्रे॑ प्र॒ मुमो॑क्तु – TS 3.1.4.2 -

[ता॑(ग्) स्तान्]

21. यत् प॒शुर्मा॑युम॒कृ॒तोरो॑ वा – TS 3.1.4.3

22. त्वा॒मु ते दधि॑रे हव्य॒वाह॑म् – TS 3.1.4.4

23. आ॒ग्ने॒य्य॒र्चा ऽग्नी॑द्ध॒मभि॑ मृ॒शेत् – TS 3.1.6.1

24. ए॒वैन॑म॒न्तरे॑त्य॒द्य वा॒व रथ॑न्त॒रम् – TS 3.1.7.2

25. यद्य॑ग्नि॒ष्टोमः॑ सोमः॑ प॒रस्तात् – TS 3.1.7.3

अ॒ग्नि॒ष्टोमः॑ । सोमः॑ । = (सोमः सोमो अग्निष्टोमो ऽग्निष्टोमः)

26. यद्यु॑क्थ्यः स्यादति॒रात्रं॑ कु॒र्वीत – TS 3.1.7.3

27. स॒र्वग॑णं मा त॒र्पय॑त त॒र्पय॑त मा ग॒णा मे॒ मा वि॑ तृ॒षन्नु॑ष॒धयः॑ –
TS 3.1.8.1 & TS 3.1.8.2

28. ऋ॒तप्र॑जा॒ता भग॑ इ॒द्वः स्या॑म । – TS 3.1.8.2

29. आ घा॑रयेद॒ध्वरो॑ य॒ज्ञोऽय॑म् – TS 3.1.9.3

अ॒ध्वरः॑ । य॒ज्ञः । = य॒ज्ञो अ॒ध्वरो॑ अ॒ध्वरः॑

30. क॒था मा॒ निर॑भा॒गिति॒ न त्वा॒ निर॑भाक्ष॒मित्य॑ब्रवीत् – TS 3.1.9.4

न । त्वा । निः । = त्वा नि णिष्ट्वा त्वा निः

31. म॒ह्यमि॑मा॒नित्य॑ब्रवी॒न्न वै तस्य॑ ते – TS 3.1.9.6

32. य॒ज्ञे मा॒ ऽभ॑जाथ ते प॒शून् – TS 3.1.9.6

ते । प॒शून् । = प॒शून् ते (“n” does not become “gg”)

33. नाभ्य॑मन्य॒त यत्रै॑त मे॒वं – TS 3.1.9.6 – (kampam)

34. जु॒ष्टो वा॒चो भू॒यासं – TS 3.1.10.1 – (alopa anuvaakam)

35. मधु॒मत् तस्मिन् मा धाः स्वाहा सरस्वत्यै ॥ – TS 3.1.10.1

36. वैष्ण॒व्यर्चा पुन॒रेत्योप तिष्ठते – TS 3.1.10.3

37. विष्णो॒ त्वन्नो अन्त॑मः - TS 3.1.10.3 – (अन्तमो अन्तमः)

38. तदे॒वास्यैतेनाऽऽ* प्याय॑यति ॥ – TS 3.1.10.3

39. अ॒ग्निना रयि॑मश्न॒वत् – TS 3.1.11.1 - alopa anuvaakam

40. गोमा॑ अ॒ग्नेऽवि॑मा अ॒श्वी यज्ञो नृ॒वत्स॑खा स॒दमि॑दप्रमृष्यः ।

इडा॑वा ए॒षो असुर॑ प्र॒जावान् दी॒र्घो रयिः पृथु॑बु॒ध्नः स॒भावान् ॥

TS 3.1.11.1 – kampam + पुनरुक्त लोपम्

41. शिव॑स्त्वष्ट॒रिहा ग॒हि वि॒भुः पोषे॑ – TS 3.1.11.2

42. य॒ज्ञेय॑ज्ञे न उद॒व ॥ - TS 3.1.11.2

43. असि॑तवर्णा॒ हर॑यः सु॒पणः – TS 3.1.11.4 - (alopam)

44. त आ ऽव॑वृ॒त्रन्त् सद॑नानि कृ॒त्वाऽऽदि॑त् पृथि॒वी – TS 3.1.11.4

45. त्या चि॒दच्यु॑ताऽग्ने – TS 3.1.11.6 - (अग्ने ऽग्ने)

46. धामा॑ ह यत् ते अ॒जर॑ वना – TS 3.1.11.6

47. अ॒र्वा॒डे॒तेन॑ स्तनयि॒तुने॒ह्यपः॑ – TS 3.1.11.7

48. अत्यं॑ न मि॒हे वि नय॑न्ति वा॒जिनम्॑ – TS 3.1.11.7

49. क्रो॒शाति॑ गर्दा॒ क॒न्येव॑ तु॒न्ना – TS 3.1.11.8

50. उदु॒त्यं चि॒त्रं ॥ और्व॑भृ॒गुवच्छु॑चिम् – TS 3.1.11.8

Section 2 - Katina Ghana panchaati

51. तपो॑ऽस्यनि॒र्घन्त्यु॑न्दतीः – TS 3.1.1.3

52. स्वं च॑मसो॑ऽस्य स्वं – TS 3.1.2.4

53. यत् प॒शुर्मा॒युम॒कृते॑ति जुहोति – TS 3.1.5.2

54. वाव रथ॑न्तरं भवि॒ष्यद् बृ॒हत् – TS 3.1.7.3

55. सु॒वर्गं लो॒कं न प्र जा॑नन्ति – TS 3.1.9.5

56. म॒ह्यमि॑मानित्यब्रवीत् – TS 3.1.9.6

===== तृतीयकाण्डे प्रथमः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

3.2 तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – पवमानग्राहादीनां व्याख्यानं

Section 1 - General panchaati

1. गाय॒त्र॒छन्दा॑ अनु॒ त्वाऽऽर॑भे – TS 3.2.1.1

2. इन्द्रा॒य त्वे॒त्याध॑वनीयम् – TS 3.2.1.3

3. सव॒नम॒वलु॑म्पन्त्यन॒ऽशु॑ कुर्वन्त॑

उपा॒ऽशु॑ऽहु॒त्वोपा॑ऽशुपा॒त्रेऽऽशु॑म॒वास्य॑ तन्तृ॒तीयस॑वने॒
ऽपि॒सृज्या॑भि॒ षुणु॑याद् यदा॒प्याय॑यति॒ तेना॑ऽशु॒मद् यद॑भि॒षुणो॑ति॒
तेन॑र्जी॒षि सर्वा॑ण्येव - TS 3.2.2.1

4. पि॒तृय॒ज्ञं त्र्य॑म्बका॒ऽस्तृ॒तीयस॑वनम् – TS 3.2.2.3

त्र्य॑म्बका॒न् – (त्र्य॑म्बका॒ऽत्र्य॑म्बका॒न्)

5. तद॑ध्व॒रस्या॑ऽध्व॒रत्वं॑ ततो॒ देवाः॑ – TS 3.2.2.3 - alopam

6. ओष॑धी॒भ्यो ऽच्छि॑न्नस्य ते रयि॒पते॑ – TS 3.2.3.1

7. अ॒भि प॑वत॒ आम॑याव्यवै॒क्षेत॑ – TS 3.2.3.3

8. आ॒त्मने॑ ऽङ्गे॒भ्य आयु॑षे वी॒र्या॑य – TS 3.2.3.2

9. आयु॑षा॒ऽभि प॑वते॒ऽभिच॑रन्न॒वेक्षे॑त – TS 3.2.3.4

10. य॒ज्ञकृ॑तः स्थ॒ ते मा॒ऽस्मिन्. य॒ज्ञ उप॑ – TS 3.2.4.1

11. यस्ता॑ वि॒द्वान् प्र॑स॒र्पति॑ – TS 3.2.4.3

ताः । वि॒द्वान् । = वि॒द्वान्(ग्) स्ताः

12. शि॒थिरे॑ स॒मीची॑ मा॒ऽह॒स॒स्पात॑म् – TS 3.2.4.3

13. अहे॑ दै॒धिष॒व्योद॑तस्ति॒ष्ठाऽन्य॑स्य – TS 3.2.4.4

14. उ॒न्नि॒वत॑ उ॒दु॒द्वत॑श्च गेषं पा॒तं – TS 3.2.4.4

15. दक्षि॑णार्द्धं परे॒क्षेता॑ऽगन्त॒ पितरः॑ – TS 3.2.4.5

16. प॒तये॑ नमः – TS 3.2.4.4

प॒तये॑ । नमः॑ । = नमो॑ नम॒स्पत॑ये

17. भक्षे॑हि मा॒ ऽऽ वि॒श – TS 3.2.5.1

Note: This is given as trikramam based on Vaakyam where “mA” and “A” both seem like udAttam. Actually “mA” has anudattam and “A” is udattam in pada paadam. In Vaakyam “mA” has acquired the udAttam of padam “A (eti)” in sandhi; so as per rule two ‘A’ sounds with udAttam are not there. This is not a trikramam .

Full padam – भक्ष॑ । आ । इ॒हि । मा॒ । आ॒ । वि॒श ।

17.1 पदानि – भक्ष॑ । आ । इ॒हि ।

घनपूर्व पदानि – भक्ष॑ आ आ भक्ष॑ भक्ष॑ आ इ॒हि इ॒हि आ भक्ष॑
भक्ष॑ आ इ॒हि ।

घन वाक्यम् – भक्षा॑ भक्ष॑ भक्षे॒ही॒त्या भक्ष॑ भक्षे॒हि ।

17.2 पदानि – आ । इ॒हि । मा ।

घनपूर्व पदानि – आ इ॒हि इ॒हि आ आ इ॒हि मा मा इ॒हि आ आ
इ॒हि मा ।

घन वाक्यम् – ए॒ही॒त्ये॒हि मा मे॒त्ये॒हि मा ।

17.3 पदानि – इ॒हि । मा । आ ।

घनपूर्व पदानि – इ॒हि मा मा इ॒हि इ॒हि मा आ आ मा इ॒हि इ॒हि
मा आ ।

घन वाक्यम् – इ॒हि मा मे॒ही॒हि मा ऽऽ मे॒ही॒हि मा ।

17.4 पदानि – मा । आ । वि॒श ।

घन पूर्व पदानि – मा आ आ मा मा आ वि॒श वि॒श आ मा मा
आ वि॒श ।

घन वाक्यम् – मा ऽऽ मा मा ऽऽ वि॒श वि॒शा मा मा ऽऽ वि॒श ।

18. सु॒प्र॒जा॒स्त्वा॒येहि॑ व॒सो पु॒रोव॒सो – TS 3.2.5.1

19. ग॒णान् मे॒ मा वि॒ती॒तृषः॑ । शि॒वो मे॑ स॒प्तर्षी॑नु॒प तिष्ठ॑स्व॒ मा
मे॒ऽवा॒ङ्नाभि॑मति॒ गाः ॥ – TS 3.2.5.3

20. कि॒मु धू॒र्ति॒रमृ॒त म॒र्त्यस्य॑ ॥ – TS 3.2.5.4

21. पु॒नरा॑ ऽहा॒र्जा॒तवे॑दाः – TS 3.2.5.4

22. आ॒पूर्याः॑ स्था॒ऽऽमा॑ पू॒रय॑त प्र॒जया॑ च – TS 3.2.5.5

पदानि – स्थ । आ । मा ।

घन पूर्व पदानि – स्थ आ आ स्थ स्थ आ मा मा आ स्थ स्थ
आ मा ।

घन वाक्यम् – स्था स्थ स्था मा मा ऽऽ स्थ स्था मा ॥

23. ए॒तत् ते॒ तत॒ ये च॒ त्वाम॑नु – TS 3.2.5.5

24. लो॒के॒स्थ यु॒ष्मा॒ऽस्ते॒ऽनु – TS 3.2.5.6

स्थ । यु॒ष्मान् । = (यु॒ष्मान् थ॒स्थ)

25. अ॒वय॑जनमस्य॒प्सु धौ॒तस्य॑ – TS 3.2.5.7 - **kampam**

26. यो भ॒क्षो अ॒श्वस॑निर्यो गो॒सनिः॑ – TS 3.2.5.7

अ॒श्वस॑निः । यः । = (यो यो अ॒श्वस॑निः)

27. एक॑मि॒ष वि॒ष्णुस्त्वाऽनु॑ वि च॑क्रमे – TS 3.2.6.1

28. ऋ॒द्ध्य॑स॒मद्य॑ पृ॒षती॑नां – TS 3.2.6.1

Padam – ऋ॒द्ध्य॑स॒म् । अ॒द्य । पृ॒षती॑नाम् ।

ऋ॒द्ध्य॑स म॒द्याद्य॑ द्ध्य॑स मृ॒द्ध्य॑स मद्य॑ पृ॒षती॑नाम् पृ॒षती॑नाम्
मद्य॑द्ध्य॑स मृ॒द्ध्य॑स मद्य॑ पृ॒षती॑नाम्

29. यो॒नैः प्रा॒णं निर्मि॑मीते – TS 3.2.6.3

प्रा॒णम् । निः । = (निर् णिष् प्रा॒णम्)

30. वै॒ष्णव्य॑र्चा पुन॑र्गृह्णाति – TS 3.2.6.3

ऋ॒चा । पुनः॑ = पुनः पुनर् ऋच॑ र्चा

31. दे॒व स॒वित॑रे॒तत् ते प्राऽऽह॑ तत् प्र च॑ सु॒व प्र च॑ य॒ज
बृ॒हस्प॑तिर्ब्र॒ह्मा ऽऽयु॑ष्मत्या ऋ॒चो मा गा॑त त॒नूपा॑त् – TS 3.2.7.1

ऋ॒चः । मा । = ऋचो॑ मा म॒र्च र्च ऋचो॑ मा

32. ब्र॒ह्मव॑र्चसं मा ऽऽ ग॒म्यात् ॥ – TS 3.2.7.2

Padam - ब्र॒ह्मव॑र्चस॒म् । मा । आ । ग॒म्यात् ॥

33. सो अ॒स्माँ अधि॑पतीन् – TS 3.2.7.2

अ॒स्माँ अ॒स्मान्

34. श्ये॒नाय॑ प॒त्वने॑ स्वाहा – TS 3.2.8.1 – (alopa anuvaakam)

35. य॒ज्ञप॑ति॒मृष॑य॒ एन॑सा ऽऽहुः । – TS 3.2.8.1 & 8.2

36. स॒ उ पा॒त्वस्मा॑न॒नन्या॑न् – TS 3.2.8.2 – (deergham)

37. ए॒नश्च॑कृ॒वान् म॑हि – TS 3.2.8.2

ए॒नः । च॒कृ॒वान् । म॑हि । = [च॒कृ॒वा(ग्) श्च॒कृ॒वान्]

38. या॒नग्न॑योऽन्व॒तप्य॑न्त – TS 3.2.8.3

अ॒ग्नयः॑ । अ॒न्व॒तप्य॑न्त । = (अ॒ग्नयो अ॒ग्नयो ऽन्व॒तप्य॑न्त)

39. न॒ नये॑दै॒भ्यो वृ॑श्च्येत – TS 3.2.8.4

40. कृ॒ण्वानो॑ अ॒न्याꣳ अ॒धरा॑न् – TS 3.2.8.5

अ॒न्यान् । अ॒धरा॑न् । = [अ॒न्या(ग्) अ॒धारा॑ न॒धारा॑ न॒न्या(ग्)
अ॒न्या(ग्) अ॒धारा॑न्]

41. भू॒तम॑सि॒ भू॒ते मा॑ धाः – TS 3.2.8.5

अ॒सि । भू॒ते । = (भू॒ते ऽस्य॑सि)

42. व॒ज्रमे॑न॒मभि॑ प्र॒ वर्त॑यति – TS 3.2.9.1 – (kampam)

43. स॒ त्वा अ॒ध्व॒र्युः स्या॑द्यो॒ यथा॑स॒वनं॑ – TS 3.2.9.2

44. प॒श॒व॒स्त्वृ॒तीय॒स॒व॒नं॑ प॒शू॒ने॒व – TS 3.2.9.4

तृ॒तीय॒स॒व॒न॒म् । प॒शू॒न् । = । प॒शू॒न् तृ॒तीय॒स॒व॒नं
("n" is not becoming "gg")

45. अ॒स्मिन् द॒धा॒ति त॒द्यन्ना॒प॒ह॒नी॒त पु॒रा॒ऽस्य॑ – TS 3.2.9.4 & 9.5

46. य॒था ऽ॒स्य॒तया॑ स॒मृ॒च्छ॒ते ता॒दृ॒गे॒व त॒द्यद॑र्द्ध॒र्चा॒ल्लु॒प्ये॒त

यथा – TS 3.2.9.5

47. ए॒व भ॒व॒त्या॒ऽस्य॑ प्र॒जायां॑ वा॒जी – TS 3.2.9.6

48. हो॒ता नै॒त्यास्त॑ इ॒व ही॒य॒मथो॑ इ॒मामे॒व तेन॑ य॒ज॒मा॒नो दु॒हे
यत् ति॒ष्ठन् – TS 3.2.9.6 = [ति॒ष्ठ(ग्) स्ति॒ष्ठन्]

49. ति॒ष्ठ॒ती॒व ह्य॒सा॒व॒थो अ॒मू॒मे॒व – TS 3.2.9.7

50. अ॒स्य॒त॒स॒द॒सि चक्षु॑ष्पा॒भ्यां त्वा – TS 3.2.10.1

51. दु॒श्च॒क्षा मा॒ऽव ख्य॑न्म॒यि व॒सुः – TS 3.2.10.2

52. प्र सो अ॒ग्ने त॒व – TS 3.2.11.1 – (alopa anuvaakam)

53. अ॒ग्ने त्री॑ ते वा॒जि॒ना – TS 3.2.11.1 – (lopam)

54. पू॒र्व्यं वा॒चो॒ऽग्नये॑ – TS 3.2.11.1
(अ॒ग्नये॑ अ॒ग्नये॑)

55. अ॒वो य॒क्षि वि॒द्वान॒था भ॒व – TS 3.2.11.2 – (lopam)

56. स त्री॑रे॒काद॒शा॒ इ॒ह ॥ – TS 3.2.11.3

त्रीन् । ए॒काद॒शान् । = त्री(ग्म्) रे॒काद॒शा(ग्म्) ए॒काद॒शान् त्री(ग्म्)
स्त्री(ग्म्) रे॒काद॒शान्

57. ह॒थो अ॒प्र॒त्यसु॒रस्य॑ वी॒रान् ॥ – TS 3.2.11.3

Section 2 - Katina Ghana panchaati

58. त्री॒णि वा॒व स॒वना॒न्यथ॑ – TS 3.2.2.1

59. अ॒ग्निः पृ॒थि॒व्या य॒मः पि॒तृ॒भ्यः – TS 3.2.4.4

60. भ॒क्षेहि॒ मा ऽ॒वि॒श – TS 3.2.5.1

61. श॒स्तोक्थ॑स्य ह॒रि॒वतः॑ – TS 3.2.5.5

62. स्व॒धायै॑ न॒मो वः॑ पि॒तरः॑ – TS 3.2.5.6

63. य॒ज्ञप॑तिं दु॒हे य॒ज्ञप॑तिः – TS 3.2.7.3

64. प्र मु॒ञ्चा स्व॒स्तये॑ ये – TS 3.2.8.3

65. ऋ॒चः प्र॒णव॑ उक्थ॒श॒सिनां॑ – TS 3.2.9.6

66. भ॒व य॒जमा॑नाय शँ॒ योः ॥ – TS 3.2.11.3

===== तृतीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.3 तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः – वैकृतविधीनामभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. तेजो॑ मा॒ मा॒ हा॒सीन्मा॒ऽहं – TS 3.3.1.1

2. मा॒ मा॒ सु॒वर्. हा॒सीन् म॒यि मे॒धां – TS 3.3.1.2

3. उपे॑हि॒ मान्दा॑सु ते शु॒क्र शु॒क्रम् – TS 3.3.3.1

4. प्रि॒यं पा॒थो अ॒पीहि॑ व॒शी त्वं दे॒व – TS 3.3.3.3

5. पा॒थो अ॒पीह्य॑स्मत्स॒खा त्वं - TS 3.3.3.3

6. पा॒थो अ॒पीह्या॑ नः प्रा॒ण ए॒तु – TS 3.3.3.3

6.1 पदानि – अ॒पि । इ॒हि । आ ।

घनपूर्व पदानि – अ॒पि इ॒हि इ॒हि अ॒पि अ॒पि इ॒हि आ आ इ॒हि अ॒पि
अ॒पि इ॒हि आ ।

घन वाक्यम् – अ॒पी ही॒ ह्य प्य॒ पी ह्ये॒ ह्य प्य॒ पी ह्या ।

6.2 पदानि – इ॒हि । आ । नः ।

घनपूर्व पदानि – इ॒हि आ आ इ॒हि इ॒हि आ नः नः आ इ॒हि
इ॒हि आ नः ।

घन वाक्यम् – इ॒ह्ये ही ह्या नो न एही ह्या नः ।

7. द॒धन्वे वा यदी॒मनु वोच॒द् ब्र॒ह्माणि वे॒रु तत् । – TS 3.3.3.3

उ । तत् = (उ तत् तदू तत्)

8. हि॒रण्यम॒भि व्य॒नित्य॒मृतं वै – TS 3.3.4.3 – (kampam)

9. इ॒त्याहाऽऽयु॒रेवाव रु॒न्धे – TS 3.3.5.3

10. व्यो॒मेमा॒मेवाभि ज॒यति – TS 3.3.5.4 – (kampam)

11. प्र॒जा अ॒नु प्र जा॒यन्ते – TS 3.3.6.3

अ॒नु । प्र । = (प्रा॒ण्वनु)

12. तद॒नु छ॒न्दा॒स्यपा॒ऽक्रामन् – TS 3.3.7.2

छ॒न्दा॒सि । अ॒प । = (अ॒प॒छ॒न्दा॒(ग्)सि)

(“ca” becomes “cCa” in sandhi)

13. छ॒न्दोभि॒रर्च॒ति यत् किं चा॒र्चति यदि॒न्द्रो वृ॒त्र-म॒हन्न॒मेद्ध्यं तद्-
यद्-य॒ती॒नपा॒वप॒दमे॒द्ध्यं तदथ॒ कस्मात् – TS 3.3.7.3

14. आ॒यु॒र्दा अ॒ग्ने ह॒विषो॑ जु॒षा॒णो घृ॒तप्र॑ती॒को घृ॒तयो॑निरेधि ।

घृ॒तं पी॒त्वा म॒धु॒चा॒रु ग॒व्यं पि॒तेव॑पु॒त्रम॒भि र॑क्ष॒तादि॒मं ॥ – TS 3.3.8.1

(punatukta alopam)

15. इ॒हैव॑ सन् नि॒रव॑दये॒ तदे॒तत् तद॑ग्ने अ॒नृ॒णो भ॑वामि । - TS 3.3.8.2

अ॒ग्ने । अ॒नृ॒णः । = (अ॒ग्ने अ॒नृ॒णो अ॒नृ॒णो ऽग्ने ऽग्ने अ॒नृ॒णः)

16. न॒ष्ट॒मा कृ॑धि पु॒नर्नः॑ – TS 3.3.8.3

कृ॑धि । पु॒नः । = (पु॒नस्कृ॑धि)

17. य॒म इ॒यं य॑मी कु॒सीदं॑ वा ए॒तत् – TS 3.3.8.3

18. स नो॑ रा॒स्वाऽज्या॑नि॒र् रा॒यः – TS 3.3.8.3

अ॒ज्या॑नि॒म् । रा॒यः । = (अ॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒यो रा॒यो

अ॒ज्या॑नि॒ म॒ज्या॑नि॒(ग्म्) रा॒यः)

19. म॒यीत्यु॑पौष॒तीहै॑व सन् य॒मं – TS 3.3.8.4

20. क॒क्षमु॑पौषे॒द्यदि॑ द॒हति॑ पु॒ण्य॒समं॑ – TS 3.3.8.4 & 8.5

21. ए॒तेन॑ ह स्म॒ वा ऋ॑षयः पु॒रा – TS 3.3.8.5

22. अ॒ग्निमे॒व तदा॑है॒तन्मे॑ गो॒पाये॑ति – TS 3.3.8.6

23. म॒रुतां॑ पि॒तस्त॑द॒हं गृ॑णामि । – TS 3.3.9.1

म॒रुता॑म् । पि॒तः । = (पि॒तर॑ म॒रुतां॑)

24. ततो॑ न उ॒ग्रो वि भ॑जा वसू॑नि ॥ – TS 3.3.9.2

25. यस्यै॑तानि॒ न क्रि॒यन्त ए॒ष ह त्वै॑ – TS 3.3.9.2

26. आ॒ वर्त॑न वर्त॒य नि नि॑वर्त॒न वर्त॑येन्द्र – TS 3.3.10.1

27. इ॒दं चा॑मास्ये॑ ह॒विः – TS 3.3.11.1 - (alopa anuvaakam)

28. बृ॒हस्प॑तिर्नः॒ परि॑ पातु – TS 3.3.11.1

नः॒ । परि॑ । = (परि॒ णो॑ नः)

29. अनु॑ नो॒ ऽद्या॑ऽनुमतिर्य॒ज्ञं – TS 3.3.11.3

अनु॑ । नः॒ । = (नो॒ अन्व॑नु)

30. अ॒न्विद॑नुमते॒ त्वं – TS 3.3.11.3 – (अनुमते॒ ऽनुम॑ते)

31. दक्षाय॑ नो॒ हिनु॑ प्र॒ णः – TS 3.3.11.4

हि॒नु । प्र॒ । = (प्र॒ हि॒नु)

32. तस्यै॑ वय॑ः हे॒डसि॒ मा ऽपि॑ भू॒म – TS 3.3.11.4

33. उप॑स्थ उ॒र्वन्त॑रि॒क्षः सा॒ नः – TS 3.3.11.4 – (kampam)

34. सु॒भगां॑ वि॒द्वना॑प॒सम॑स्मिन् य॒ज्ञे – TS 3.3.11.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

35. आज॑से जु॒हो॒म्यो॒जो॒वि॒दसि॑ – TS 3.3.1.2
36. प्रि॒यं पा॒थो अ॒पी॒हि व॒शी – TS 3.3.3.3
37. उ॒त्त॒रे॒ष्व॒ह॒स्स्व॒मु॒तो ऽव॒ञ्चः॑ – TS 3.3.6.2
38. म॒नु॒ष्या॒णाम॒न्नं प्र॒जा॒प॒तिं – TS 3.3.6.3
39. अ॒मु॒ष्मिन् लो॒के नै॒नीये॒रन् यत् – TS 3.3.8.4
40. म॒न्या॒सै श॒ञ्च॒नः कृ॒धि । – TS 3.3.11.4

=====

==== तृतीयकाण्डे तृतीयः प्रश्नः समाप्तः ====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.4 तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिहोमाभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. बृहस्पतिना चैवास्य प्रजापतिना – TS 3.4.1.1
2. इत्याह देवत्रैवैनां गमयति – TS 3.4.1.1
3. ब्रह्मणैवैनमा वर्तयति वि ते – TS 3.4.1.2
4. यदवद्येदति तद् रेचयेद् यन्नावद्येत् – TS 3.4.1.3
5. अष्टापदी ह्येषा ऽऽत्मा नवमः – TS 3.4.1.4
6. एवमिव हि पशुरुल्बमिव चर्मव माँसमिवास्थीव यावानेव
पशुस्तमाप्त्वाऽव रुन्धेयस्यैषा – TS 3.4.1.4
7. अजा ऽसि रयिष्ठा पृथिव्याँ सीद – TS 3.4.2.2
8. उपो ते अन्धो मद्यमयामि – TS 3.4.2.1 = (अन्धो ऽन्धः)
9. अपश्यत् तं निरवपत् – TS 3.4.3.1
- तम् । निः । = (तं निर् णिष्ठं तं निः)
10. सोमः प्राजनयदग्निरग्रसत – TS 3.4.3.1
11. सा वा एषा सर्वदेवत्या यदजा वशा – TS 3.4.3.2

12. यः कामयेतानभिजितमभि जयेयमिति – TS 3.4.3.4

13. यः कामयेतान्नवानन्नादः स्यामिति – TS 3.4.3.3

14. वायोरेवैनामवरुद्ध्या ऽऽलभते – TS 3.4.3.4

15. तस्मादेवमाहाऽजाऽसि रयिष्ठेत्याहैष्वेवैनां लोकेषु

- TS 3.4.3.6 (kampam)

16. तन्तुं तन्वन् रजसो भानुमन्विहीत्याहे – TS 3.4.3.6

17. तस्यैवैषा शान्तिर्मनुर्भव – TS 3.4.3.7

18. त एवैतया यजेरन् तेषामेवै – TS 3.4.3.8

19. असुरानजयन्. यदजयन् तज्जयानां – TS 3.4.4.1

20. पितरः पितामहाः परे ऽवरे तताः – TS 3.4.5.1

21. कर्माऽऽसीदार्द्ध्यत तद् यदसुराणां – TS 3.4.6.1

22. कर्मणेश्चर्सेत् तत्र होतव्याः – TS 3.4.6.1

23. यद् राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रमा ऽददत् तद् राष्ट्रभृताम् – TS 3.4.6.2

राष्ट्रभृद्भिभिः । राष्ट्रम् । = (राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रभृद्भी राष्ट्रं)

24. तदभ्यातानानामभ्यातानत्वं यज्जयैः – TS 3.4.6.2

25. अ॒ज्या॒नि॒ꣳ रा॒य॒स्पोषं॑ – TS 3.4.7.2

अ॒ज्या॒नि॒म् । रा॒यः॑ । = (रा॒यो अ॒ज्या॒नि॒म्)

26. ओ॒ज॒सै॒वास्मा॑ ओ॒जो॒ऽव रु॒न्ध ओ॒ज॒स्व्ये॒व भ॑वति
- TS 3.4.8.2

27. प्र॒द॒रे वै॒त॒द्वा अ॒स्यै नि॒र्ऋ॒ति॒गृ॒हीतं॑ – TS 3.4.8.5

28. प्र॒जा॒प॒ति॒नै॒वा॒स्या॒न्ना॒द्य॒मा द॑त्त इ॒द॒म॒ह॒म॒मु॒ष्या ऽऽमु॒ष्या॒य॒ण॒स्य –
TS 3.4.8.6

29. च॒त्वा॒र आ॒र्षे॒याः प्रा॑श्नन्ति – TS 3.4.8.7

आ॒र्षे॒याः । प्र । = (आ॒र्षे॒याः प्र प्रा॒र्षे॒या आ॒र्षे॒याः)

30. वा ए॒त॒म॒भि म॑न्यन्ते – TS 3.4.9.3 – (kampam)

31. छ॒न्दा॒ꣳस्य॑या॒तया॑मा॒न्य॒व रु॒न्ध – TS 3.4.9.5

32. धा॒तु॒स्तृ॒तीयं॑ निः – TS 3.4.9.7

तृ॒तीय॑म् । निः । = (नि॒र् णि॒ष तृ॒तीयं)

33. तथै॒नं न॑ प्र द॒हन्ति॑ – TS 3.4.9.7

ए॒नम् । न । प्र । = (प्र णै॒नं)

34. तमे॒वाऽऽभि॑रु॒पाऽऽप्नो॑ति ॥ – TS 3.4.9.7

35. अ॒स्मान्त्स्वा॑वेशो॒ अन॒मीवः॑ – TS 3.4.10.1

अ॒स्मान् । स्वा॑वेशः । अन॒मीवः ।

= (स्वा॑वेशो ऽस्मानस्मान्)

= (अन॒मीवो अन॒मीवः)

36. अ॒होरा॒त्राण्ये॒वा ऽऽप्त्वे॑ष्टकाः – TS 3.4.10.2

37. आ॒वः क्षे॒म उ॒त यो॒गे – TS 3.4.10.1

आ॒वः । क्षे॒मै॑ । = (आ॒व आ॒वः क्षे॒मे)

38. तद् य॒ज्ञवा॒स्त्ववा॒स्त्वे॒व तद् यत् ततोः॑ – TS 3.4.10.2

39. तद् यद॒युक्ते॑ जुहु॒याद् यथा॑ क्षे॒मे – TS 3.4.10.3

40. यथा॑ य॒ज्ञवे॒शसं॑ वा॒ ऽऽद॒हनं॑ वा॒ तादृ॑क् – TS 3.4.10.4

41. नश्ये॒दुद॒स्याग्निः॑ सी॒देत् पुन॑रा॒धेयः॑ – TS 3.4.10.5

42. त॒नूस्त॑ये॒ह्या रो॒हेत्या॒त्मन् – TS 3.4.10.5

43. त्वम॒ग्ने बृ॒हद् वयः॑ – TS 3.4.11.1 - (alopa anuvaakam)

44. प॒वि॒त्रम॒त्येति॑ रे॒भन् ॥ - TS 3.4.11.2

45. मा न॒ आयु॑षि॒ मा नो॒ गोषु॒ मा नः॑ – TS 3.4.11.2 & 11.3

46. बृ॒हस्प॑ति॒मभ्य॑र्का॒ अना॑वन् ॥ – TS 3.4.11.3 – (kampam)

47. बृ॒ह॒स्पति॑रभि॒कनि॑क्र॒दद् गा॒ उ॒त प्रा॒स्तौ॒दुच्च॑ वि॒द्वान्
अगा॑यत् ॥ – TS 3.4.11.3

च । वि॒द्वान् । = [वि॒द्वान्(ग्)श्च]

48. इन्द्रा॑ऽभर दक्षि॑णेना॒ वसू॑नि॒ पतिः॑ – TS 3.4.11.4
("Sha" tvaM)

49. भुवो॑नृ॒श्च्यौ॒नो वि॒श्वस्मिन्॑ – TS 3.4.11.4 (anu)

50. मि॒त्रः कृ॒ष्टीर॑नि॒मिषा॑ऽभि च॒ष्टे – TS 3.4.11.5

51. नै॒नम॑हो अ॒श्जो॒त्यन्ति॑तः - TS 3.4.11.5

अ॒हः । अ॒श्जो॒ति । अ॒न्ति॑तः ।

(अ(ग्म्)हो ऽ(ग्म्)हः)

(अन्तितो अन्तितः)

52. यच्चि॑द्धि ते॒ विशो॑ यथा॒ प्र दे॑व – TS 3.4.11.6

53. अचि॑त्तीयत् तव॒ धर्मा॑ यु॒योपि॑ममा नः – TS 3.4.11.6

54. यत् किञ्चे॑दं व॒रुण॑ दै॒व्ये – TS 3.4.11.6

55. कित॒वासो॑ यद् रि॒रिपु॑र्न दी॒वि यद् वा॑ घा स॒त्यमु॑त्तयन्न वि॒द्म ।
सर्वा॑ ता वि॒ष्य शि॒थिरे॒व दे॒वाऽथा॑ ते स्याम वरु॒ण प्रि॒यासः॑ ॥

TS 3.4.11.6

यत् । रि॒रिपुः॑ । = (रि॒रिपू॑ रि॒रिपु॑र् यद् यत्)

Section 2 - Katina Ghana panchaati

56. आ॒ह द्या॒वापृ॑थि॒वीभ्या॑म् – TS 3.4.1.3

57. प्रा॒ण उप॑रि॒ष्टाद॑पानः – TS 3.4.1.4

58. यज॑मानस्य यद॒नार्त॑ उ॒दृचं॑ – TS 3.4.3.6

59. दे॒वा वै यद् य॒ज्ञे ऽकु॑र्वत तद॒सुराः॑ – TS 3.4.6.1

60. यद् रा॒ष्ट्रभृ॑द्भी रा॒ष्ट्रमा॑ ऽद॒दत॑ – TS 3.4.6.2

61. रा॒ष्ट्रका॑माय हो॒तव्या॑ रा॒ष्ट्रं – TS 3.4.8.1

62. ए॒व भ॑वत्यधि॒देव॑ने जुहाति – TS 3.4.8.2

63. वा॒स्तो॑ष्पते॒ प्रति॑ जानीहि – TS 3.4.10.1

64. यज॑मानोऽहो॒रात्रा॑णि वै – TS 3.4.10.2

65. रु॒द्रः ख॒लु वै वा॒स्तो॑ष्पतिः – TS 3.4.10.3

66. दक्षि॑णो यु॒क्तो भ॑वति – TS 3.4.10.4

67. ए॒ष वा अ॒ग्नेर्यो॑निः – TS 3.4.10.5

68. चि॒द्धि ते॒ विशो॑ यथा – TS 3.4.11.6

=====

==== तृतीयकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः =====

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

3.5 तृतीयकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः – इष्टिशेषाभिधानं

Section 1 - General panchaati

1. भा॒ग॒धे॒य॒म॒मा॒वा॒स्ये॒ सँ॒व॒स॒न्तः॑ – TS 3.5.1.1

2. अ॒ग्नी॒नाऽद॒धत॑ ते द॒र्श॒पूर्ण॒मा॒सौ – TS 3.5.1.2

3. ह॒वि॒रा॒सी॒द॒थाऽद॒ित्या॑ ए॒तौ हो॒मौ – TS 3.5.1.2

4. स त्वै द॒र्श॒पूर्ण॒मा॒सा॒वा ल॒भेत॑ – TS 3.5.1.3

5. प्र॒ति॒लो॒म॒मे॒ना॒वा ल॒भेता॑मु॒मप॒क्षी॑यमाणम् – TS 3.5.1.3

6. अ॒नु॒लो॒म॒मे॒वैना॒वा ल॒भते॑ ऽमु॒मा॒प्या॑यमानम् – TS 3.5.1.4

7. ए॒का॒द॒श॒क॒पा॒लं पु॒रस्ता॑न्निः – TS 3.5.1.4

॥
पु॒रस्ता॑त् । निः । = (निर् णिष् पु॒रस्ता॑त्)

8. प्र॒ज॒नि॒ष्य॒न्तेऽथ॑ मे॒तरे॑भ्य ऋ॒षि॒भ्यो मा प्र वो॒च इति॑ – TS 3.5.2.1

ऋ॒षि॒भ्यः । मा । = (ऋ॒षि॒भ्यो मा म॒र्षि॒भ्यः)

9. पि॒तृ॒भ्यस्त्वा पि॒तृन् – TS 3.5.2.3

त्वा । पि॒तृन् । = (पि॒तृ(ग्)स्त्वा त्वा)

10. प॒शुभ्य॑स्त्वा प॒शूज्जि॑न्व – TS 3.5.2.4

त्वा । प॒शून् । = (प॒शून् त्वा त्वा)

[here “n” doesnot become (gg), but stays as “n”]

11. अ॒स्योष॑धीभ्य॒स्त्वौष॑धी जि॒न्वेत्या॑ह – TS 3.5.2.4

12. य॒ज्ञमु॒षोऽन्तरि॑क्षेऽद्ध्या॑सते । – TS 3.5.4.1

13. या॒स्ते रा॒त्रीः स॒वित॑र्दे॒वया॑नीः – TS 3.5.4.1 & 4.2

रा॒त्रीः । स॒वितः॑ । = (स॒वितः स॒विता॑ रा॒त्री रा॒त्रीः स॒वितः)

14. प्र॒जया॑ न्व॒ग्रे सु॒वः – TS 3.5.4.2

अ॒ग्रे । सु॒वः । = (सु॒व॒ग्रे)

15. आ॒सते॑ ये अ॒न्तरि॑क्षे ये – TS 3.5.4.3

15.1 प॒दानि॑ – ये । अ॒न्तरि॑क्षे । ये ।

घनपूर्व प॒दानि॑ – ये अ॒न्तरि॑क्षे अ॒न्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये ।

घन वाक्यम् – ये अ॒न्तरि॑क्षे ऽन्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये ये ऽन्तरि॑क्षे ये ये अ॒न्तरि॑क्षे ये ।

16. तं छ॒न्दसा॑ व्य॒र्द्धय॑ति – TS 3.5.4.4

छ॒न्दसा॑ । वि॒ । = (वि॒ वि॒ च्छ॒न्दसा॑)

(here छ becomes च्छ when in sandhi with preposition वि)

17. यदन्तरिक्षं तदु मे पिता – TS 3.5.5.1

17.1 पदानि – तत् । उ । मे ।

घनपूर्व पदानि – तत् उ उ तत् तत् उ मे मे उ तत् तत् उ मे ।

घन वाक्यम् – तदू तत् तदु मे म उ तत् तदु मे ।

18. उन्नम्भय पृथिवीं भिन्धीदं दिव्यं नभः । – TS 3.5.5.2

19. नाकस्य पृष्ठे अधि रोचने – TS 3.5.5.3 - (lopam)

20. अथाहमनुकामिनी स्वे लोके – TS 3.5.6.1

21. सपत्नदम्भनमदब्धासो अदाभ्यं ॥ – TS 3.5.6.1 – (alopam)

22. प्रेह्युदेह्युतस्य वामीरन्वग्निः – TS 3.5.6.2

23. अशिषन्नस्मिन्त् सुन्वति यजमाने – TS 3.5.6.3

24. वातस्य पत्मन्निड ईडिताः ॥ – TS 3.5.6.3

पत्मन् । इडः । = (इडस्पत्मन्)

25. आश्वत्थ्युपभृद् राष्ट्रमेव विश्वद्यूहति – TS 3.5.7.3

26. आहुतयस्तिष्ठन्त्यथो प्रैव जायत एतद्वै – TS 3.5.7.3

27. सते त्वाऽसते त्वाऽद्भ्यस्त्वौषधीभ्यः – TS 3.5.8.1

28. आज्यं तेजस्व्येव भवति – TS 3.5.9.3

29. ऊर्क् पशव ऊर्जेवास्मा ऊर्ज – TS 3.5.9.3

30. समत ऊ षु मधु मधुनाऽभि योधि । - TS 3.5.10.1

सम् । अतः । उ । सु । मधु ।

30.1 पदानि – सम् । अतः । उ ।

घनपूर्व पदानि – सम् अतः अतः सम् सम् अतः उ उ अतः

सम् सम् अतः उ ।

घन वाक्यम् – समतो ऽतः स(ग्म्) समत उ वु वतः स(ग्म्)

समत उ ।

30.2 पदानि – अतः । उ । सु ।

घनपूर्व पदानि – अतः उ उ अतः अतः उ सु सु उ अतः अतः

उ सु ।

घन वाक्यम् – अत उ वु वतो ऽत ऊ षु स्वतो ऽत ऊ षु ।

30.3 पदानि – उ । सु । मधु ।

घनपूर्व पदानि – उ सु सु उ उ सु मधु मधु सु उ उ सु मधु ।

घन वाक्यम् – ऊ षु सू षु मधु मधु सू षु मधु ।

31. प्र देवम् देव्या धिया – TS 3.5.11.1 – (alopa anuvaakam)

32. अयमु ष्य प्रदेवयुर् होता – TS 3.5.11.1

32.1 पदानि – अयम् । उ । स्यः ।

घनपूर्व पदानि – अयम् उ उ अयम् अयम् उ स्यः स्यः उ अयम्
अयम् उ स्यः ।

घन वाक्यम् – अयमु वु वय मयमुष्य स्य उ वय मयमु ष्यः ।

32.2 पदानि – उ । स्यः । प्र ।

घनपूर्व पदानि – उ स्यः स्यः उ उ स्यः प्र प्र स्यः उ उ स्यः प्र ।

घन वाक्यम् – उ ष्य स्य उ वु ष्य प्र प्र स्य उ वु ष्य प्र ।

33. सहसश्चित् सहीयान् देवः - TS 3.5.11.1

चित् । सहीयान् । = [सहीया(ग्) चित्]

34. जातवेदो नि धीमह्यग्ने हव्याय – TS 3.5.11.1 – (lopam)

35. स्व उ लोके चिकित्वान् – TS 3.5.11.2

[चिकित्वा(ग्) श्रिकित्वान्]

36. हविषा यजास्यग्ने बृहत् – TS 3.5.11.2 – (lopam)

37. अग्ने तोकस्य नस्तने तनूनाम् – TS 3.5.11.3 – (lopam)

38. तमु॑ त्वा द॒द्ध्य॑ङ् ऋ॒षिः पु॒त्र ई॒धे – TS 3.5.11.3 + 11.4

39. अ॒ग्निना॒ग्निः समि॑द्ध्यते ते क॒विर्गृ॑हपतिः – TS 3.5.11.5

40. ते ह॒ नाकं॑ म॒हि॒मानः॑ सचन्ते – TS 3.5.11.5

Section 2 - Katina Ghana panchaati

41. ऋ॒षयो॑ वा इ॒न्द्रं – TS 3.5.2.1

42. आ॒ह दे॒वा वै क्ष॑यः – TS 3.5.2.2

43. रु॒न्धे प्र॒वाऽस्य॑नु॒वाऽसी॑त्याह – TS 3.5.2.3

44. इ॒त्याह॑ पि॒तृ॒ने॒व प्र॒जा अ॒नु - TS 3.5.2.4

45. जि॒न्वे॒त्याह॑ प्र॒जास्वे॒व – TS 3.5.2.5

46. ए॒व वि॒श्य॑द्ध्यू॒हति॑ रा॒ष्ट्रं – TS 3.5.7.3

47. त्वे॒ क्रतु॑मपि वृ॒ज्जन्ति॑ वि॒श्वे – TS 3.5.10.1

48. उ नः॑ प॒र॒स्पास्त्वं॑ व॒स्यः – TS 3.5.11.3

49. त्वा द॒द्ध्य॑ङ् ऋ॒षिः पु॒त्रः – TS 3.5.11.4

Alopa PrasanaaH

3.1 to 3.5 (Kaandam 2, full) - is not an Alopa PraSnaM

Alopa AnuvakaaH

1. जु॒ष्टो॑ वा॒चो भू॒यासं॑ – TS 3.1.10.1 to TS 3.1.10.3
2. अ॒ग्नि॒ना र॒यि॒म॒श्न॒वत् – TS 3.1.11.1 to TS 3.1.11.8
3. श्ये॒नाय॑ प॒त्व॒ने स्वा॒हा – TS 3.2.8.1 to TS 3.2.8.6
4. प्र सो अ॒ग्ने त॒वो॒ति॒भिः॑ – TS 3.2.11.1 to TS 3.2.11.3
5. इ॒दं वा॒मा॒स्ये॑ ह॒विः॑ – TS 3.3.11.1 to TS 3.3.11.5
6. त्व॒म॒ग्ने बृ॒ह॒द्व॒यो द॒धा॒सि॑ – TS 3.4.11.1 to TS 3.4.11.6
7. प्र दे॒व॒न्दे॒व्या धि॒या भ॑र॒ता – TS 3.5.11.1 to TS 3.5.11.5

=====

Punarukta alope Vyaakyaani

आयुर् यज्जेन, वाजश्च, प्राणम् म, आयुरेव च ।
पवस्व, व्रतपाः, सूर्ये परोऽग्न आदयः पुनः ।
येनाग्ने, ऽस्मिन्त् सधस्थे, च वाज्यध्वनत्वेनैक्यतः ।
(व्यासशिक्षा) (6.4 & 6.5)

आ॒यु॒र्दा अ॒ग्ने ह॒विषो॑ – TS 1.3.14.4, TS 3.3.8.1

आ॒यु॒र्दाः । अ॒ग्ने । (Alopam) = (आयुर्दा अग्ने अग्न आयुर्दा आयुर्दा अग्ने)

=====

Punarukta lopa Vyaakyaani

पुनरुक्तं यतः पञ्च पदमित्युत्तरं च वा ॥
पूर्ववद् भवति ज्ञेयं सर्वत्रापि विचक्षणैः ॥ ४२ ॥
ऋक्षु ब्राह्मण वाक्येषु हि अलं (fitting द्वित्रिपदादिकं ॥ ७० ॥
(jata maniH)

परित्वा, पुनरूर्जा ऽयं नोऽस्यराती ऽयोपि च ।
सप्तते ऽपो अनुत्वग्नेत्वं गोमांश्चाथि रोचने ।
चित्रं च भवतं द्रप्सः सहस्व पुनरैक्यतः ॥ ७२ ॥
(vyasa siksha)

गो॒मा॒ अ॒ग्ने॒ऽवि॒मा॒ अ॒श्वी॒ य॒ज्ञो॒ नृ॒व॒त्स॒खा॒ स॒द॒मि॒द॒प्र॒मृ॒ष्यः॑ ।
इ॒डा॒वा॒ ए॒षो॒ अ॒सुर॒ प्र॒जा॒वा॒न् दी॒र्घो॒ र॒यिः॑ पृ॒थु॒बु॒ध्नः॑ स॒भा॒वा॒न् ॥
TS 1.6.6.4, TS 3.1.11.1

गो॒मा॒न् । अ॒ग्ने । = (गो॒मा॒(ग्म्) अ॒ग्ने ऽग्ने गो॒मा॒न् गो॒मा॒(ग्म्) अ॒ग्ने)=
(lopam)

नाकं॑ गृह्णा॑नाः सु॑कृतस्य॑ लो॒के तृ॒तीये॑ पृ॒ष्ठे अ॒धि रो॒चने॑ दि॒वः ॥

TS 3.5.4.1, TS 4.7.13.3

अ॒धि । रो॒चने॑ । = (अ॒धि रो॒चने॑ रो॒चने॑ ऽध्य॒धि रो॒चने॑)=(lopam)

द्र॒प्सश्च॑स्क॒न्द पृ॒थिवी॑मनु॒ द्यामि॑मं च॒ योनि॑मनु॒ यश्च॑ पूर्॒वः ।

तृ॒तीयं॑ यो॒निमनु॑ स॒ञ्चर॑न्तं द्र॒प्सं जु॒होम्य॑नु॒ सप्त॑ हो॒त्राः ॥

TS 3.1.8.3, TS 4.2.8.3, TS 4.2.9.5

अ॒नु । यः॑ । = (अ॒नु यो॑ यो॒ ऽन्व॑नु॒ यः॑) = (lopam)

Three and Four padam jatai

त्रि॒पद॑ प्र॒भृति॑न्यायो लोप-अलोपेषु विद्यते ॥

तत्र॑ स्थमन्य युक्तं चेत् पूर्वधर्मो न विद्यते ॥

आक्र॑म्याद्ध्वनो, भवति॑ अ॒ग्रे, पा॒वको॑ ऽर्पयति, इति॑ च ॥

विष॑यो ऽङ्गिर॑ इति॑ ए॒व क्र॑म्येत्यादि च लुप्यते ॥

जटा मणि – 75

None for kaandam 3

Divpadam

देवेभ्यो॑ देवेभ्यः॑ – 3.1.4.4

विशो॑ विशः – 3.1.8.2

=====

Tri kramam

None for kaandam 3

=====

== घनसन्धिः – तृतीय काण्डः समाप्तः ==